

La guerra nacionalista balear

Unió Mallorquina
avança el seu
congrés al desembre,
mentre critica el PSM.
Aquest ataca UM
amb tot el que pot.
UM proposa una
coalició nacionalista,
però el PSM sembla
inclinat-se més per
l'aliança d'esquerres
amb Esquerra Unida
i Els Verds.
Són alguns dels
síntomes de la batalla
entre PSM i UM.

Quan UM va decidir pactar amb el PP, el passat mes de juny, per governar junts el Consell de Mallorca, ja es podia intuir que res no tornaria a ser igual, en les relacions entre el partit liderat per Maria Antònia Munar i els seus exsocs del Pacte de Progrés, però ningú no s'imaginava que les coses es degradarien tan intensament i tan ràpidament.

Al capdavant, la qüestió és que UM ha d'afrontar una intensa ofensiva per mor del pacte amb el PP, que li ha fet mal. Començà tot just iniciada la legislatura. Les mesures anunciades pel PP –i ja executades en part– en relació a la desprotecció pràctica del català, les excepcions per poder construir en zones protegides, l'eliminació de l'ecotaxa, l'anunci de la nova autopista entre Inca i Manacor, la construcció d'un futur camp de polo en una zona fronterera amb la platja verge des Trenc... excitaren tant l'esquerra que ha intentat posar UM contra l'espasa i la paret. Cal entendre que aquest partit havia fet part del Pacte de Progrés fins fa tres mesos i ara, per acció o omissió, dona suport al PP en aquestes mesures que són exactament les contràries a les impulsades per l'anterior majoria.

Durant l'estiu i el setembre, UM intentava sortir-se de la pressió així com podia. Però, lluny de disminuir la tensió, anava *in crescendo*. L'octubre ha estat, i és, terrible per al partit liderat per Munar. El dilluns dia 6 es reunia el plenari ordinari mensual del Consell de Mallorca. L'ordre del dia incloïa el debat i votació (s'aprovà amb els vots del PP-UM) de la reforma del pla de carreteres per permetre la construcció de l'autopista entre Inca i Manacor. Un projecte radicalment

rebutjat tant pels partits que ara fan part de l'oposició (PSOE, PSM i EU – Els Verds) com pels grups ecologistes (com el GOB) i col·lectius d'afectats. Aleshores ja hi havia hagut mobilitzacions incipients en contra de l'obra. Però aquell dilluns, a les portes del Consell, s'hi concentraren un centenar d'activistes cridant contra UM i PP, i demanant d'entrar en el plenari. La presidenta Munar havia demanat a la policia protecció. A la porta del Consell hi havia una barrera de policies i guàrdies jurats que impedièren l'entrada a qualsevol que no acredités invitació o motiu professional per accedir-hi. Mai no havia passat res igual. A l'interior els portaveus opositors criticaren Munar per "antidemocràtica". El malestar dels dirigents d'UM era evident.

Després, el dissabte dia 11, en el petit ajuntament de Costitx –Munar n'és la batllessa amb majoria absoluta–, que és una zona afectada pel traçat de l'autopista, un centenar d'activistes d'esquerra i ecologistes es presentaren per protestar contra Munar. Crítiques a les quals s'hi afegiren veïnats del poble i afectats per l'obra. Munar mai no havia hagut de passar per un tràngol com aquell. Diverses dotacions de la Guàrdia Civil foren alertades i la presidenta hagué de ser protegida. La tensió arribà a tal punt que fins i tot es va trencar la disciplina de vot d'UM en el petit ajuntament. Tot això, afegit a les crítiques per la política lingüística del PP, l'eliminació de l'ecotaxa, etc., han fet mal a Munar i a UM.

Les tensions, al descobert. La setmana passada, sobtadament, la direcció presentava al consell polític d'UM la proposta d'immediata convocatòria del

Maria Antònia Munar, presidenta d'Unió Mallorquina i del Consell de Mallorca, ha dit que fins i tot està disposada a abandonar el càrrec de batlles de Costitx, si així es relaxa el seu entorn. Des de les passades eleccions locals i autonòmiques, el partit de Munar tomba mesures que fa pocs mesos impulsava.

congrés (inicialment previst pel pròxim mes de juny) pel desembre, sens dubte per intentar tancar files. L'endemà (dijous dia 21) Munar declarava que "el PSM ha iniciat una política en contra d'UM", i responsabilitzava aquest partit directament dels aldarulls de Costitx pels quals es confessava "malalta" perquè el PSM "ha dividit famílies" del municipi: hi ha favorables i contraris a l'autovia. Finalitzava amb una declaració sorprenent: "Si renunciant a la batalla ha de millorar l'ambient en el poble... estic disposada a fer-ho."

Tot això políticament no tendria gaire transcendència si no fos per un aspecte políticament rellevant. Que fa un mes UM havia fet una oferta al PSM per anar junts en coalició a les generals, amb ERC i tots els grups socials i culturals nacionalistes. L'oferta va ser anunciada públicament pel secretari general d'UM, Bartomeu Vicens. En el temps transcorregut des d'aquel moment no consta que hi hagi hagut cap conversa PSM-UM. De fet, l'ambient, lluny de ser favorable al pacte, és de guerra total.

La relació entre els dos partits és ara mateix la pitjor que han tingut mai. I això que no ha estat mai precisament una història d'amor. Sempre han estat enfron-

tats. A pesar d'haver compartit entre 1995-2003 el govern del Consell de Mallorca i de fer part tots dos del Pacte de Progrés, les relacions mai no han estat bones. Ans al contrari, han estat gairebé sempre en guerra, fos soterrada o oberta. Només uns pocs mesos, durant la primavera de l'any 2001, gràcies als auspicis de professors universitaris amics que militen en un i altre partit, hi hagué un lleuger acostament o, seria més exacte dir, una treva: es concretà amb un dinar de les dues direccions. Però, just després d'aquell símptoma de distensió, les disputes urbanístiques (a partir de juliol de 2001) en el si del Pacte de Progrés desfermaren novament les hostilitats, de tal manera que finalment no es van poder veure

La possibilitat d'una coalició nacionalista per als pròxims comicis és cada dia més remota

aprovades les lleis territorials que s'havien promès. La guerra entre nacionalistes, per sobre d'altres qüestions, ho va fer impossible.

Amb el pacte PP-UM, després de la derrota electoral del Pacte de Progrés, la tensió entre PSM i UM ha anat creixent fins a límits mai no vists. En aquestes circumstàncies la possibilitat d'una coalició nacionalista balear per a les pròximes eleccions espanyoles és tan remota que tothom la considera impossible.

De fet, el PSM pensa seriosament d'acceptar obrir negociacions per crear una aliança electoral amb EU i Els Verds (en la qual podria integrar-se ERC). Si finalment qualla aquesta *coalició roja*, significaria, en la pràctica, el trencament total entre PSM i UM, i el manteniment de la guerra durant tota la present legislatura, en tots els fronts.

La situació és tan crua, a hores d'ara, que Munar anuncià el congrés del seu partit dient que els consolidarà com "l'única força nacionalista possible a la comunitat autònoma", en un clar menyspreu al PSM. Va ser una mena d'acceptació definitiva de les hostilitats.

Miquel Payeras